

**Kết quả thực hiện dự án: Xây dựng nhãn hiệu chứng nhận
cho sản phẩm “chuối xiêm sinh thái – Cà Mau”**

ThS. Đinh Hùng Anh

Trung tâm Thông tin và Ứng dụng KHCN Cà Mau

1. Đặt vấn đề

Trong chiến lược phát triển ngành nông nghiệp, tỉnh Cà Mau đã xác định 5 ngành hàng nông sản chủ lực là: Lúa chất lượng cao, Gõ, Tôm, Cua và Chuối. Đây là những ngành hàng hứa hẹn sẽ tạo ra bước đột phá cho nền nông nghiệp của tỉnh bởi đáp ứng được các tiêu chí về điều kiện thổ nhưỡng, có khả năng phát triển thành vùng nguyên liệu lớn cũng như nhu cầu thị trường... Một giải pháp được đề ra song song với chiến lược phát triển trên là việc xây dựng và phát triển tổ hợp tác, hợp tác xã, điểm liên kết sản xuất, để tạo chuỗi liên kết giá trị trong sản xuất cũng như đăng ký nhãn hiệu, thương hiệu hàng hoá nhằm nâng cao giá trị sản phẩm.

Hiện nay, chuối Xiêm và các sản phẩm được chế biến từ chuối Xiêm có nguồn gốc tại Cà Mau chưa có một thương hiệu để quảng bá danh tiếng cũng như khẳng định chất lượng của sản phẩm. Người tiêu dùng biết đến các sản phẩm này chủ yếu là thông qua người thân giới thiệu hoặc các chuyến đi du lịch. Do đó, nếu chúng ta không tạo một cơ sở pháp lý để bảo vệ thì giá trị của sản phẩm này sẽ bị mai một, hơn nữa việc khai thác nếu không có biện pháp quản lý, bảo vệ thì nguồn nguyên liệu có thể bị cạn kiệt. Bí quyết gia truyền, công nghệ có thể mất đi nếu không gìn giữ và bảo tồn. Chính vì vậy, đăng ký bảo hộ nhãn hiệu chứng nhận cho sản phẩm “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau” là rất cần thiết trong thời điểm hiện nay. Đây là việc làm không chỉ để bảo vệ có hiệu quả quyền sở hữu trí tuệ đối với chuối Xiêm và các sản phẩm được chế biến từ chuối Xiêm mà việc xây dựng nhãn hiệu chứng nhận cho sản phẩm này còn tạo điều kiện để người dân Cà Mau khai thác có hiệu quả nguồn nguyên liệu vốn có của địa phương, giá trị của sản phẩm được tăng lên, nâng cao đời sống của người dân và bảo tồn những giá trị truyền thống, tạo dựng được một thương hiệu đặc trưng của tỉnh Cà Mau.

Dự án Xây dựng nhãn hiệu chứng nhận cho sản phẩm “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau” do Trung tâm Thông tin và Ứng dụng KHCN Cà Mau chủ trì, Ths. Đinh Hùng Anh làm chủ nhiệm từ tháng 7/2018 – 9/2019, thuộc chương trình *xây dựng bảo hộ và quản lý phát triển các sản phẩm đặc thù và đặc sản tỉnh Cà Mau năm 2017*.

2. Kết quả thực hiện

2.1. Đăng ký bảo hộ nhãn hiệu chứng nhận sản phẩm “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau”

Hồ sơ đăng ký bảo hộ nhãn hiệu chứng nhận sản phẩm “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau” được nộp đến Văn phòng 2 – Cục Sở hữu trí tuệ tại thành phố Hồ Chí Minh vào ngày 28/12/2018, số đơn: 4-2018-46305. Thành phần hồ sơ gồm:

- Mẫu nhãn hiệu.
- Tờ khai đăng ký nhãn hiệu.
- Giấy ủy quyền.
- Quy chế quản lý và sử dụng NHCN sản phẩm “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau”.
- Văn bản của UBND tỉnh Cà Mau cho phép sử dụng địa danh “CÀ MAU” gắn với NHCN sản phẩm “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau”.
- Bản đồ khu vực địa lý tương ứng với địa danh có xác nhận của UBND tỉnh Cà Mau, gồm các huyện: U Minh, Thới Bình và Trần Văn Thời.

KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VÙNG KINH TẾ TRỌNG ĐIỂM ĐBSCL

Nhãn hiệu chứng nhận “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau” được Cục Sở hữu trí tuệ cấp văn bằng bảo hộ theo Quyết định số 57154/QĐ-SHTT về việc cấp Giấy chứng nhận đăng ký nhãn hiệu, có hiệu lực 10 (mười) năm tính từ ngày 28/12/2018.

*Giấy chứng nhận đăng ký nhãn hiệu
“Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau”*

*Logo nhãn hiệu chứng nhận sản phẩm
“Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau”*

* Sản phẩm mang nhãn hiệu chứng nhận gồm:

- Chuối Xiêm trắng tươi, chuối Xiêm đen tươi.
- Chuối Xiêm trắng khô, chuối Xiêm đen khô.
- Bột chuối Xiêm trắng, bột chuối Xiêm đen.

* Dịch vụ mang nhãn hiệu chứng nhận gồm:

- Dịch vụ mua bán sản phẩm chuối Xiêm và sản phẩm từ chuối Xiêm mang NHCN.
- Dịch vụ quảng cáo, quảng bá các sản phẩm chuối Xiêm và sản phẩm từ chuối Xiêm mang nhãn hiệu chứng nhận.

Trên cơ sở thống nhất của Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau tại Quyết định số 9877/UBND-KGVX ngày 11/12/2018 về việc trao quyền sở hữu và cho phép sử dụng địa danh của địa phương để đăng ký bảo hộ nhãn hiệu chứng nhận. Ngày 31/10/2019, đại diện Cục Sở hữu trí tuệ phối hợp với Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Cà Mau tổ chức lễ công bố trao Giấy chứng nhận đăng ký nhãn hiệu “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau” cho Chi cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng tỉnh Cà Mau quản lý và khai thác sử dụng.

2.2. Xây dựng quy chế, quy trình quản lý và sử dụng nhãn hiệu chứng nhận “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau”

Trung tâm Thông tin và Ứng dụng KH-CN Cà Mau chủ trì, phối hợp với các đơn vị có liên quan xây dựng và hoàn thiện 05 (năm) quy chế, quy trình phục vụ quản lý và khai thác nhãn hiệu chứng nhận sản phẩm “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau”. Các quy chế, quy trình bao gồm:

Dự án đã xây dựng được bộ hồ sơ
đăng ký xác lập quyền bảo hộ nhãn hiệu chứng nhận; kết quả điều tra, khảo sát khu vực trồng

KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VÙNG KINH TẾ TRỌNG ĐIỂM DBSCL

chuối Xiêm trong tỉnh Cà Mau; xây dựng hoàn thành 05 quy chế, quy trình có liên quan đến nhãn hiệu chứng nhận sản phẩm “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau”, xây dựng hoàn thành mô hình quản lý và khai thác nhãn hiệu chứng nhận sản phẩm “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau” phù hợp với tình hình thực tế tại địa phương và góp phần giữ vững và nâng cao giá trị, uy tín đối với sản phẩm chuối Xiêm trong tỉnh Cà Mau.

3.2. Hiệu quả về kinh tế - xã hội

Kết quả dự án là căn cứ pháp lý để khẳng định quyền đối với sản phẩm chuối Xiêm sinh thái trong tỉnh Cà Mau, tạo điều kiện thuận lợi để tỉnh xây dựng chủ trương và quy hoạch phát triển bền vững nghề trồng, khai thác, kinh doanh sản phẩm mang nhãn hiệu chứng nhận; tạo điều kiện thuận lợi để người dân và doanh nghiệp nâng cao uy tín, chất lượng, hiệu quả khai thác, chế biến và kinh doanh sản phẩm từ chuối Xiêm, tạo thêm việc làm, tăng thu nhập và ổn định cuộc sống đối với người dân vùng nông thôn, góp phần ổn định kinh tế - xã hội tại địa phương.

4. Đề xuất, kiến nghị

- **Đối với Chi cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng tỉnh Cà Mau:** là chủ sở hữu NHCN, với vai trò, vị trí, chức năng, nhiệm vụ của mình, Chi cục sẽ tiếp tục phối hợp với các đơn vị có liên quan, đặc biệt là Đài Phát thanh – Truyền hình tỉnh Cà Mau, Báo Cà Mau,... tăng cường hoạt động quảng bá, xúc tiến thương mại thu hút khách hàng, nâng cao giá trị sản phẩm, nâng cao thu nhập cho người dân và doanh nghiệp trồng, chế biến, kinh doanh chuối Xiêm sinh thái trong tỉnh ngày càng tốt hơn. Chi cục tiếp tục phối hợp với các đơn vị có liên quan quản lý chặt chẽ các thành viên sử dụng nhãn hiệu chứng nhận thực hiện đúng các quy chế, quy trình đã ban hành; đảm bảo đầu ra của các sản phẩm đồng đều, ổn định về mặt chất lượng, đáp ứng nhu cầu của khách hàng và giữ vững thương hiệu “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau”; vận hành mô hình quản lý, các quy chế, quy trình và điều chỉnh cho phù hợp với thực tế; tăng cường công tác truyền thông, giới thiệu các sản phẩm được chế biến từ chuối Xiêm lên một số trang thông tin điện tử, mạng xã hội để mọi người biết đến sản phẩm mang nhãn hiệu chứng nhận “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau” nhiều hơn.

- **Đối với Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Cà Mau:** nên thường xuyên mở các chuyên mục như: hội thảo, tập huấn để tuyên truyền, phổ biến kiến thức, nâng cao nhận thức về sở hữu trí tuệ cho doanh nghiệp và người dân vùng triển khai dự án; có phương án hỗ trợ, xây dựng và phát triển nhãn hiệu đã được bảo hộ; nghiên cứu và ứng dụng quy trình công nghệ để nâng cao năng suất trồng, chế biến các sản phẩm từ chuối Xiêm, góp phần đưa nhãn hiệu chứng nhận sản phẩm “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau” phát triển ổn định và bền vững hơn trong thời gian tới.

- **Đối với Sở Công Thương tỉnh Cà Mau:** tăng cường công tác quảng bá, xúc tiến thương mại, phối hợp với chủ sở hữu, ban quản lý nhãn hiệu chứng nhận và các cơ quan có liên quan đầu tư thiết kế logo, nhãn hiệu, trang thiết bị máy móc hỗ trợ cho các cơ sở chế biến và kinh doanh chuối Xiêm trong tỉnh; tăng cường công tác tìm đầu ra và nâng cao giá trị sản phẩm đối với NHCN “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau”.

- **Đối với Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Cà Mau:** tiếp tục hỗ trợ người dân về mặt kỹ thuật để trồng chuối Xiêm sao cho đảm bảo sản phẩm đầu ra đạt tiêu chuẩn “sinh thái” theo các tiêu chí chứng nhận chủ sở hữu đã ban hành; quy hoạch lại vùng sản xuất (nếu có) để đáp ứng nhu cầu sản xuất của người dân và nhu cầu thu mua nguyên liệu của doanh nghiệp; xây dựng chuỗi sản xuất và kinh doanh chuối Xiêm đạt hiệu quả cao phù hợp với tình hình thực tế tại địa phương. Bên cạnh đó, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tiếp tục phối hợp với chủ sở hữu và các đơn vị có liên quan tư vấn, hỗ trợ các Hợp tác xã, doanh nghiệp cơ sở sản xuất và người dân đăng ký và sử dụng, khai thác nhãn hiệu chứng nhận “Chuối Xiêm sinh thái – Cà Mau” đúng quy định, đạt hiệu quả cao trong sản xuất, kinh doanh.

KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VÙNG KINH TẾ TRỌNG ĐIỂM ĐBSCL

- Đối với các hộ dân, Hợp tác xã, doanh nghiệp, cơ sở chế biến và kinh doanh chuỗi

Xiêm: tăng cường công tác nghiên cứu để đa dạng hóa các sản phẩm từ chuỗi Xiêm sinh thái trong tỉnh Cà Mau, quan tâm thực hiện các thủ tục để được trao quyền sử dụng nhãn hiệu chứng nhận theo quy định. Cần quan tâm đầu tư vào nhãn mác, bao bì, đóng gói sản phẩm để nâng cao giá trị các sản phẩm được chế biến từ chuỗi Xiêm, đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, tạo được niềm tin đối với khách hàng; tuân thủ các quy định về vệ sinh an toàn thực phẩm, ô nhiễm kim loại nặng, thuốc bảo vệ thực vật,...để nâng cao giá trị chuỗi Xiêm sinh thái và các sản phẩm, dịch vụ từ chuỗi Xiêm sinh thái tỉnh Cà Mau trong thời gian tới.